

6. Forslag om kunstnerkollektiver i Københavns Kommune (2013-0258920)

Forslag om en ny model for kunstnerkollektiver i Københavns Kommune og etablering af et kunstnerkollektiv i Tietgensgade 31, 3. sal.

Tidligere beslutninger

Indstilling og beslutning

Kultur- og Fritidsforvaltningen indstiller overfor Kultur- og Fritidsudvalget,

at den fremlagte model for etablering af kunstnerkollektiver i Københavns Kommune godkendes, og

at forvaltningen indgår aftale med et kunstnerkollektiv i Tietgensgade 31, 3. sal.

Problemstilling

Kultur- og Fritidsudvalget anmodede den 21. november 2013 forvaltningen om at undersøge de juridiske og økonomiske muligheder for at etablere kunstnerkollektiver i Københavns Kommune samt vende tilbage med et konkret forslag til en model (2013-0258920).

Kultur- og Fritidsudvalget vedtog den 26. april 2007 en aftalemodel for et pilotprojekt om anvendelse af tomme kommunale lokaler til kreative iværksættere, kunstnere m.fl. i langtidstomme bygninger og lokaler (KFU 234/2007).

Siden 2008 har ordningen været etableret i lokaler på Tietgensgade 31, 3. sal (25 pladser), Staldgade 70-74 i Kødbyen (22 pladser) og Sundholmsvej 38 A og 38 C (4 pladser). Pladserne har været udlejet i varierende omfang pga. adgangsforhold, prisstruktur og miljøkrav i Kødbyen.

Aftalemodellen indebærer, at kunstnerpladser er tidsbegrænset til maks. 12 måneder, og at pladsen kan opsiges af begge parter med 14 dages varsel. Som en del af aftalen skal kunstnerne selv fordele pladserne imellem sig og etablere et fællesskab, der står for vedligeholdelse og renholdelse af pladserne. Erfaringen viser, at nogle kunstnere kun anvender deres plads sporadisk, mens andre anvender pladsen dagligt, ligesom kunstnerne udskiftes løbende. Derfor har det i praksis været vanskeligt at få fællesskabet mellem kunstnerne til at fungere optimalt.

Forvaltningen har holdt møde med en gruppe, der repræsenterer flere kunstnere i Tietgensgade 31, 3. sal, som har stiftet et kunstnerkollektiv. Der er drøftet forskellige modeller, herunder udlejning på en erhvervslejeaftale med kulturel støtte fra forvaltningen.

Kollektivet ønsker at få mulighed for at indstille nye kunstnere til forvaltningen for ca. 20 af de 25 pladser for sikre regelmæssig anvendelse af pladserne på et højt kunstnerisk niveau. Dette giver tillige mulighed for at anvende pladser mere fleksibelt til f.eks. spraymaling, træarbejder og mødelokale. Planen er at etablere en fælles hjemmeside og afholde årlige kunststudstillinger med offentlig adgang. Der er tillige ønske om en længere aftaleperiode på op til 24 måneder. Det er afgørende for kollektivet, at prisen holdes lav, at man ikke bærer den økonomiske risiko for tomme pladser, og man ikke pålægges yderligere administrative opgaver.

Juridiske udfordringer

Kunstnerpladserne etableres p.t. kun i langtidstomme kommunale bygninger/lokaler, der senere kan blive taget i anvendelse til kommunale formål. Vilkkårene skal sikre fleksibilitet både for kommunen og kunstnerne. Udlejning af lokaler til kollektivet kan efter omstændighederne betragtes som udlejning af erhvervslokaler efter erhvervslejeloven, der i så fald giver kollektivet visse rettigheder. Bl.a. bliver det vanskeligere at opsiges dem, ligesom forvaltningen er forpligtet til at opkræve markedsleje. Dette kan umuliggøre udlejning til kunstnere på grund af for høj pris, uanset at lokalerne evt. er i dårlig stand.

Økonomiske udfordringer

Forvaltningen har sat vederlaget ned i Tietgensgade 31, 3. sal på grund af manglende efterspørgsel. Forvaltningen har desuden indført månedsvis betaling for at gøre det nemmere for kunstnerne at betale vederlaget, der aktuelt udgør 800 kr. pr. måned inkl. forbrug.

Udlejning af kunstnerpladser til markedsleje medfører en økonomisk belastning, som kollektivet formentlig ikke kan bære, og kunstnerne vil dermed evt. være nødt til at efterspørge kulturel støtte fra forvaltningen.

En anden mulighed kunne være, at Kultur- og Fritidsforvaltningen er lejer og stiller lokalerne til rådighed for et mindre beløb. Denne løsning vil medføre øgede udgifter for forvaltningen.

Løsning

For at sikre kommunen og kunstnerne juridisk og økonomisk fleksibilitet og forbedre det kunstneriske niveau i kunstnerpladserne foreslår forvaltningen, at der indgås en aftale med kunstnerkollektivet i Tietgensgade 31, 3. sal efter nedenstående model:

- Forvaltningen (d.v.s. Københavns Ejendomme) modtager motiverede ansøgninger fra kunstnere, som videresendes til kunstnerkollektivet til udtalelse.
- Kunstnerkollektivet anbefaler, hvem af ansøgerne der på baggrund af kunstneriske kvalifikationer bør optages. Ca. 15-20 % af kunstnerpladserne i de enkelte lokaler administreres fortsat direkte af forvaltningen for at give mindre etablerede kunstnere en mulighed for en plads samt de, som ikke ønsker at være medlem af kunstnerkollektivet.
- Forvaltningen (Københavns Ejendomme) træffer på baggrund af kunstnerkollektivets anbefalinger endelig afgørelse om, hvem der bør optages i kunstnerkollektivet.
- Forvaltningen (Københavns Ejendomme) administrerer fortsat kunstnerpladserne, herunder opkrævninger o.l.
- Ordningen gennemføres den 1. januar 2014 som et et-årigt forsøg, der evalueres i september 2014. Forvaltningen vurderer tidsperioden ud fra den aktuelle risiko for, at lokalerne inddrages til kommunale formål.

Modellen giver følgende fordele:

- Der sker en kvalificeret udvælgelse af kunstnerne baseret på deres kunstneriske erfaringer og ønske om at anvende pladsen regelmæssigt.
- Kunstnerne starter så vidt muligt samtidigt, og får derved bedre muligheder for at etablere et fællesskab.
- Kunstnerkollektivet skal ikke stå for egentlig administration, men kan koncentrere sig om den kunstneriske udøvelse.
- De fordelagtige vilkår for kunstnerne vedr. prisstruktur og opsigelsestid bevares.
- Forvaltningen har fortsat den økonomiske risiko ved tomme pladser.

Modellen kan også med fordel anvendes på kunstnerpladser andre steder. Forvaltningen vil gå i dialog med kunstnerne i Staldgade 70-74 om en lignende ordning.

Økonomi

Beslutningen har ikke umiddelbart økonomiske konsekvenser. Forvaltningen forventer dog, at flere kvalificerede kunstnere vil benytte den nye model for kunstnerpladser, hvilket vil reducere antallet af ledige pladser over året. Herved forøges de faktiske indtægter.

Videre proces

Forvaltningen vil i september 2014 vurdere den nye model for etablering af kunstnerkollektiver.

Carsten Haurum/

Gyrithe Saltorp

Beslutning

Kultur- og Fritidsudvalgets beslutning i mødet den 19. december 2013:

Indstillingen blev godkendt.